Section INVERTEBRATES

CONTRIBUȚII LA CUNOAȘTEREA FAUNEI ȘI ECOLOGIEI COLEOPTERELOR DIN REZERVAȚIA ȘTIINȚIFICĂ "PĂDUREA DOMNEASCĂ"

Baban Elena, Calestru Livia

Institutul de Zoologie, Chișinău, Republica Moldova; baban.elenav@gmail.com

<https://doi.org/10.53937/9789975315975.28>

Efectele încălzirii globale sunt resimțite atât în ecosistemele agricole cât și în cele naturale. Pe de o parte biodiversitatea se reduce din cauza temperaturilor ridicate, a lipsei precipitațiilor sau a inundațiilor puternice, iar pe de altă parte se constată extinderea arealelor de distribuție a numeroase specii.

Fauna coleopterelor din Republica Moldova depășește 2500 de specii, la care anual se adaugă specii noi semnalate, aceste specii fie că nu au fost identificate datorită modului ascuns de viață și dimensiunilor mici, sau și-au extins arealul de distribuție datorită schimbărilor climatice constatate în ultimii ani, sau au putut apărea datorită importului de produse din străinătate. Schimbările climatice cât și presingul antropic exercitat asupra mediului, se reflectă negativ asupra insectelor, inclusiv a coleopterelor.

Rezervația științifică „Pădurea Domnească” a fost creată în anul 1992 în baza ocoalelor silvice Balatina și Călinești, a gospodăriei silvice Glo-denii, cu o suprafață de 5676 ha. Scopul principal al rezervației științifice „Pădurea Domnească” este păstrarea celor mai reprezentative păduri de luncă și conservarea unor specii și comunități de plante și animale rare, restabilirea biodiversității celor mai caracteristice fitocenoze. Conform datelor amenajării silvice, suprafața pădurilor naturale constituie 3054 ha sau 52%, plantațiile forestiere din arbori – 1755 ha sau 30%, iar plantațiile din arbuști – 120 ha sau 2% (Postolache, 1995).

Cercetările științifice au fost efectuate în perioada anilor 2014-2017 în trei tipuri de păduri din rezervația științifică „Pădurea Domnească”: pădure de stejar cu amestec de plop, pădure de stejar cu amestec de arțar și pădure de frasin, utilizându-se metodele entomologice clasice de colectare: capcana de sol Barber, colectarea manuală, cât și prin intermediul fileului entomologic. În total au fost colectate peste 1000 exemplare de coleoptere.

În rezultatul investigațiilor, au fost obținute materiale privind componența specifică, structura și răspândirea coleopterelor în ecosistemele naturale din rezervația științifică „Pădurea Domnească”.

Fauna coleopterelor identificată în aceste ecosisteme forestiere este reprezentată prin 107 specii ce aparțin la 61 genuri și 7 familii.

Materialele faunistice colectate sunt reprezentanți ai familiilor: Carabidae, Silphidae, Scarabaeidae, Lucanidae, Chrysomelidae, Cucujidae și Cerambycidae.

În decursul perioadei de cercetare, cele mai reprezentative s-au dovedit a fi familiile: Carabidae cu 53 specii ce aparțin la 22 genuri, Scarabaeidae cu 23 specii din 8 genuri și Chrysomelidae (15 specii din 9 genuri). Celelalte familii au fost prezentate printr-un număr mai mic de specii, după cum urmează: Silphidae cu 9 specii din 6 genuri, Cerambycidae (6 specii) și Lucanidae – cu 3 specii. Familia Cucujidae a fost reprezentată doar printr-o singură specie.

În aspect calitativ, cel mai mare număr de specii a fost înregistrat în pădurea de stejar cu amestec de plop (72 specii, 57 genuri și 6 familii), urmată de pădurea de gorun cu amestec de artar (55 specii) și pădurea de frasin (40 specii).

Drept specii comune pentru toate cele trei tipuri de pădure au fost: *Carabus arvensis* Herbst, *C. ullrichi* Germar, *C. cancellatus* Illiger, *C. excellens* Kreutzer, *C. convexus* Fabricius, *C. coriaceus* Kraatz, *Pterostichus melanarius* (Illiger), *Molops piceus* (Panzer), *Abax parallelipipedus* (Piller), *A. parallelus* (Duftschmid), *Geotrupes sterocrosus* (Scriba) și *Nicro-*

phorus vespilloides (Herbst), *Cryptocephalus hypochoeridis* (Linnaeus), *Chrysolina fastuosa* (Scopoli), *Hypocassida subferruginea* (Schrank).

Examinând componența de coleoptere în tipurile de pădure investigate, am constatat că după spectrul trofic, fauna coleopterelor din ecosistemele forestiere ale rezervației științifice „Pădurea Domnească” au fost grupate în 6 grupe trofice: zoofagi, mixofagi, fitofagi, xilofagi, necrofagi și coprofagi. Majoritatea o constituie grupa fitofagilor – 35%, fiind urmate de zoofagi cu 29%. În ordine descrescândă urmează coprofagii (13%), xilofagii (8%), necrofagii (8%) și mixofagii (7%).

În rezultatul investigațiilor, pentru rezervația științifică „Pădurea Domnească” au fost evidențiate 9 specii de coleoptere rare și amenințate cu dispariția, dintre care *Oryctes nasicornis* (L.), *Lucanus cervus* Linnaeus, 1758 și *Morimus funereus* (Muls.) au fost incluse în ediția a doua a Cărții Roșii (Cartea Roșie a Moldovei, 2002), iar speciile *Cucujus cinnaberinus* (Scop.) și *Lucanus cervus* L. sunt protejate pe continentul european, ele fiind incluse în anexele II și III ale Convenției Berna. Celelalte specii au fost incluse în ediția III a Cărții Roșii a Republicii Moldova.

Pentru a restabili și menține numărul acestor specii, este necesar de a fi luate măsuri urgente de protecție și conservare a lor. Printre aceste măsuri pot fi enumerate următoarele: interzicerea colectării gândacilor, reducerea tratamentelor chimice și trecerea la metodele biologice de protecție a pădurilor, crearea microrezervațiilor în locurile unde s-au păstrat terenuri de țelină, organizarea stațiilor de adăpost și de reproducere a unor specii, unor programe concrete de conservare a speciilor ce suferă de pe urma activității nechibzuite a omului etc.

Studiile au fost realizate în cadrul proiectului bilateral AȘM-ASȘIU, 17.80013.5007.05/Ua.